

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Apare odată pe săptămână sub direcția și editura „SOLIDARITĂȚII” asociația institutelor financiare române

Redacția și administrația: Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 38 (edificiul Băncii Agrare S. A. Priv. Cluj).

Membrii asociațiunii „SOLIDARITATEA”, sunt:

Agricola (Hunedoara), Agricola (Sebeșul-săses), Albina, Ancora, Ardeleana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Agrară, Soc. An. privilegiată Cluj, Banca Centrală pentru Industrie și comerț Cluj, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercuria), Cassa de păstrare, (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseieiana, Codreana, Codru- (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (Gheria), Cordiana, Coroana (Cluj), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereanal Decebal, Detunata, Doina, Economia (Cohalm), Economistul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Grănițerul Bănățan, (Mehadia) Insoțirea de credit (Veștem), Institutul de credit (Gavoșdia), Isvorul (Alba-Iulia), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Sângiorgiu), Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășianul Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporu, (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Secășana, Selăgeana, Silvania Someșana, Speranța (Hosman), Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Tărnăveana, Timișana, Țibleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânmartin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgneana, Zorile.

<p>ABONAMENTUL PE 1 AN LEI 120. — PE 1/2 AN LEI 60. NUMĂRUL 2-50 LEI.</p>	<p>COMITETUL DE REDACȚIE: Dom. RAȚIU, Ion I. LĂPĂDATU și Const. POPP Redactor responsabil: Vasile Vlaicu.</p>	<p>TAXA PENTRU INSERTIUNI: De fie-care cm ☐ 2 Lei. Bilanțurile după tarif special.</p>
---	---	---

SUMARUL:

O constatare — Dare de seama a direcțiunii „Solidaritatea” — Taxele de timbru și succesiune — Dispoziția unui agent oficial de bani.

Cronica săptămânei.

O constatare.

Indemnați de articolele pătimase apărute în timpul din urmă în gazetele politicianilor guvernamentali și opozanți, articole, din cari rezultă, că „Solidaritatea”, asociația institutelor financiare române ar fi aruncată ca o carte de joc între partidele angajate de astădată la un joc destul de hazardat, ne simțim datori a constata, că „Solidaritatea” nu a făcut, nu face și nici nu credem, că va face vre-odată pe instrumentul politic al vre-unui partid politic de orice culoare ar fi el.

Atât de dragul politicianilor, cari cred, că „Solidaritatea” este o carte de joc în mâna lor, cât și de dragul celorlalți, cari cred, că își vor trânti definitiv adversarul politic, dacă vor bate în „Solidaritate”, constatăm simplu, că se înșală și unii și alții. Iar dacă este o faptă bună și creștinească a arăta omului, că se găsește în rătăcire, de ce să nu i-o arătăm?

Să ne ierte deci onorabilele noastre gazete, de ori ce culoare politică ar fi ele, dacă le vom arăta după puterile noastre în ce rătăcire se găsesc, când scriu despre „Solidari-

tatea» ca și despre o armă de partid politic.

Biroul „Solidarității” se găsește în imposibilitatea de fapt de a putea ținea o evidență despre partidele politice, la cari se angajează sau nu, membrii ei, și nici nu caută, că cutare bancă sau cutare institut de bani, la care partid politic s'a angajat eri, la care partid politic se supune astăzi și spre care partid va evolua mâna. Ar fi o ocupațiune ingrată, dar și sterilă. Avem în „Solidaritate” bănci declarate de mulți ca liberale, averesșane, naționaliste etc. și nu avem nici măcar un singur criteriu, după care am putea clasifica culoarea de partid a unei bănci astfel, ca să putem fi siguri, că nu greșim.

Să luăm de ex. pe mama noastră, a „Solidarității”, pe „Albina”. Unii zic, că este liberală, pentru-că figurează între membrii Institutului Economic Românesc dela București și pentru-că o instituție din București, care are în fruntea ei pe unul din directorii Băncii Naționale, nu poate să fie decât liberală. Dar alții zic, că mama „Solidarității”, „Albina” din Sibiu, nu este liberală, deoarece 90% din membrii Consiliului de administrațiune nu sunt liberali, ci de aite partide: naționali și averesșani, etc. Este clar, că „Solidaritatea” se găsește în imposibilitate de fapt a erua, dacă „Albina” este sau nu este aderentă a cutărui sau cutărui partid. Din contră noi știm bine, că „Albina” nu s'a ocupat și nu se ocupă de politică. În decursul războiului ani dearându-

guvernul unguresc a căutat poziție de poziție și scrisoare de scrisoare în gestiunea „Albinei“, cu scopul să găsească vre-o operație de natură politică și nu a fost în stare să găsească politică la „Albina“ nici cât negru sub unghie. Iar ce privește relațiile „Albinei“ cu Statul Român știm atâta, că Statul Român este debitorul „Albinei“ și materializește și moralizește. Din punctul de vedere moral Statul Român datorează „Albinei“ recunoștință eternă pentru concursul dat autorităților dela Decembrie 1918 până la Aprilie 1920, când Statul avea o datorie la „Albina“ de rotund 30,000.000.— treizeci milioane de Lei, care datorie, deși s'au peronat la putere mai multe guverne din mai multe partide, nici astăzi nu este achitată complet. Aceasta n'a fost o operație politică, ci o jertfă națională. Mai este și o datorie materială a Statului Român către „Albina“. Exemple de acestea avem destule și la alte bănci.

Deci operațiile băncii nu-mi dau criteriul unei colorii declarate politice, configurația conștiințelor politice a singuraticilor membrii din Consiliul de administrație nu-mi oferă certitudinea, că banca aparține cutărui partid sau altuia, tot așa acționarii ei sunt liberi să profeseze credințele politice ale ori căruia partid politic după libera voință sau după împrejurări dictate de interese. Atunci, după ce să mă orientez, când mi se cere să judec calitatea de partid politic a unei bănci? Ba sunt sigur, că ori care Consiliu de administrație mi-ar respinge cu indignare o eventuală cerere, să stabilească prin un decis al Consiliului de administrație culoarea partidului politic al băncii. Ori, închipuiți-vă, că într'o adunare generală ordinară sau extraordinară mi-ași lua voie să pun în discuție culoarea de partid a institutului. Eu nu știu, cu ce față aș ieși dela acea adunare generală, fie la ori-care bancă. Se va zice, că unele bănci sunt administrate drept patrimoniul personal al câte unei persoane. Dar cine îmi garantează, că persoana din chestiune nu și-a schimbat, ori nu-și va revizui credeul politic, care o privește? Granitul consecvenței nu se prea găsește în carierele politice.

Așadar, dacă „Solidaritatea“ se găsește în imposibilitate de fapt să spună despre o singură bancă, fără greșală, oare este partidul ei politic, pe care îl servește, care cum ar putea „Solidaritatea“ să evidențieze gruparea politică a 120 institute financiare, ce o compun?

Atunci, cum crede cine-va, că „Solidaritatea“ este un instrument politic al cutărui partid sau al cutăruia? Poate profesa oare „Soli-

daritatea“ o politică independentă de politica membrilor, ce o compun? Sau credeți, că ea este obligată să facă politica majorității membrilor ei, a căror culoare politică nimeni nu o poate nici impune, nici preciza?

De fapt, ori cine crede, că „Solidaritatea“ este sau ar putea fi un instrument politic, se înșală singur, căci este evident, că ori „Solidaritatea“ este asociația institutelor financiare române și atunci nu poate fi considerată de unealtă de partid pentru nimenea, ori dacă nu, ea nu mai este nici „Solidaritate“ și nu mai este nici măcar asociație de institute financiare.

Noi știm atâta, că „Solidaritatea“ nu este o asociație politică și că nu se ocupă de probleme politice nici după statute și nici afară din statute. Pe „Solidaritatea“ deci nici nu o ating însinuările gazetelor de partide, cari pretind un rol politic și încă beligerant pe seama ei. Se înșală în paguba lor acele partide politice sau acele gazete, cari pretind a opera cu „Solidaritatea“ ca și cu o carte de joc politic. „Solidaritatea“ are în statute și în lucrare cu totul alte probleme, cari toate pornesc din preocupățiunea economică și juridică de a înlătura tot ceea-ce provoacă prejudiciile așa-numite „*lucrum cessans*“ și „*damnum emergens*“ din partea ori-cui.

Iar cine se interesează de problemele și de lucrările „Solidarității“, n'are să se ostenească să inventeze lucruri senzaționale de gazetă, ci să ia la mână organul „Solidarității“, revista noastră, și le va găsi mai ușor, dar adevărate, așa cum sunt scrise în coloanele noastre de 24 de ani.

În sfârșit, slăbă și ieftină nădejde sau glorie pentru partidele politice, cărora li se pare, că ar putea descoperi în „Solidaritatea“ o armă politică. Ea este în mijlocul luptelor politice lărmuitoare numai o caravană, care trece înainte, mai iute sau mai încet, după numărul și mărimea greutăților, ce le întâmpină.

Vasile Vlaicu,
secretarul „Solidarității.“

„Cine are urechi de auzit, să auză“, a zis Mântuitorul. Cine are ochi de văzut, să vadă, că „Revista Economică“ se etskingura foaie românească luptând, pentru solidari-

---

Vedeți, că economia oamenilor deștepți se întemeiază pe administrarea cuminte a averilor disponibile. Veți chivernisi deci din averile voastre, cel puțin, ceasurile vieții și sănătatea voastră.

Darea de seamă a direcțiunii „**SOLIDARITĂȚII**” către adunarea gen. ordinară din 11 Iunie a. c.

Onorată Adunare Generală!

În darea de seamă către adunarea generală trecută spuneam, că voim să reluăm activitatea întreruptă, dar neabandonată a însoțirii noastre, activitate, pe care în lumea cea nouă, în care am ajuns, înțelegem să o continuăm cu voință și energie mai mare ca ori și când. Arătam atunci, că acum nu mai este vorba — ca în trecut — numai de apărarea intereselor naționale ale unei vieți economice încătușate de un regim politic străin, ci de organizarea rațională și la timp a noii noastre vieți economice în statul liber românesc. E vorba de o nouă perioadă de muncă și activitate economică, al cărei viitor atârnă, în bună parte de forțele materiale, în deosebi însă morale, ce le vom ști grupa și organiza în cadrele „Solidarității”.

Aceeași convingere ne stăpânește și azi și, dacă anul trecut — neputându-se încă libera pentru lucrarea noastră comună toate forțele probate de care dispunem — nu ne-a fost dat să ne apucăm de realizarea programului nostru general, am isbit totuși, ca prin activitatea noastră să ridicăm și să punem în discuție chestiuni de un deosebit interes pentru membrii „Solidarității” și pentru obștea grupată în jurul lor. Astfel — ca să enumerăm numai unele din lucrările noastre —, am pornit acțiunea pentru restituirea taxei de 5%, reținută pe nedrept instituțiilor și particularilor din prilejul rambursării biletelor băncii austro-ungare.

Într'un memoriu documentat, adresat și prezentat dlui Ministru de Finanțe prin o delegațiune, am arătat nedreptatea și pagubele, ce se fac instituțiilor și particularilor prin reținerea acestei taxe. Memoriul nostru a fost găsit de justificat și fostul Ministru de finanțe, dl Nicoale Titulescu a și făgăduit în una din ședințele Camerei Deputaților, că nedreptatea, ce s'a făcut, va fi reparată, iar taxele restituite. Cu toate acestea și deși ulterior s'au mai făcut demersuri prin conducerea însoțirii noastre, dreptatea așteptată nu ne-a venit și chestiunea este și astăzi nerezolvată. Între astfel de împrejurări Consiliul de administrațiune al Dvoastră e hotărât să resusciteze această afacere, pornind din nou acțiunea, de va fi nevoie și în afară din cadrele însoțirii, în tovărășia tuturor cercurilor interesate pentru repararea nedreptății și pagubelor suferite. În cât acțiunea noastră va rămânea și de astă dată — ceea ce nu credem — fără rezultat, adunarea generală a „Solidarității” va aproba, ca cercurile interesate să invoace justiția.

O altă chestiune, care ne-a preocupat în legătură cu cea precedentă, a fost chestiunea dobânzilor

după bonurile de 40%, bonuri emise la rambursarea biletelor băncii Austro-Ungare și plătite detentorilor târziu, cu mult după termenul declarat în mod obligator prin guvernul țării. Prin plata întârziată s'au pricinuit pierderi de dobânzi în sume foarte considerabile și s'a dat prilej la multe perturbațiuni, ba chiar și procese între bănci și particulari, reamânând acești din urmă despăgubiri în contul celor dintâi.

Intervențiile făcute de conducătorii „Solidarității” n'au avut rezultatul așteptat. Dobânzile pierdute n'au fost restituite și tot ce s'a ajuns, a fost, că Ministerul de Finanțe, prin ordinul său No. 32709 din 24 Mai 1921, a avizat directoratul general de finanțe din Cluj, să aducă la cunoștință publică, că deoarece Statul nu plătește nici o dobândă pentru bonurile de 40%, nici băncile nu sunt ținute să bonifice clienților lor asemenea dobânzi. Ordinul acesta însă a văzut lumina zilei abia în Mai a. c.

Și în această chestiune Adunarea Generală este rugată să aprobe a se face aceleași demersuri, ca și în chestiunea celor 5%.

Dar, fiind vorba de chestiunea rambursării biletelor băncii Austro-Ungare, rambursare făcută în cea mai mare parte prin mijlocirea institutelor de bancă, ne vedem nevoiți să amintim, că 10% (unu la mie), pus în vedere casierierilor, cari au făcut acest serviciu, nici până azi nu li s'a plătit. Scoatem la iveală această împrejurare, nu numai pentru considerațiunile de interese materiale ale celor îndreptățiți la acest comision, ci în deosebi pentru considerațiunile de ordin moral. Noi înțelegem și așteptăm, ca cuvântul dat de autoritățile Statului sau de instituțiile sale, să fie sfânt. Și noi pentru autoritatea și renumele, ce trebuie să o aibă totdeauna un astfel de cuvânt dat, am preferi mai bine să nu se spună, decât să nu se țină.

În vara anului trecut, „Solidaritatea” a prezentat Ministerului de Finanțe unu al doilea memoriu, relativ la chestiunea reformei impozitelor directe. În acest memoriu ne-am prezentat punctul nostru de vedere față de reforma fișcală, legiferată sub guvernul dlui General Averescu.

Nu putem spune, că punctul nostru de vedere, just și întemeiat, ar fi găsit înțelegere la locurile hotărâtoare. Nu, și cum se întâmplă de regulă cu mai toate memoriile băștinașe memoriului nostru nu i s'a dat atențiunea, care ar fi meritată. Dacă, cu toate acestea nu mai insistăm la acest loc asupra acestei chestiuni, este, pentru că actualul guvern a abandonat în cea mai mare parte a ei reforma dlui Titulescu, rămânând să se pregătească proiectele unei reforme noi. Când aceste proiecte ne vor fi cunoscute, le vom examina și ne vom spune cuvântul nostru. Sperăm, că acest cuvânt va avea mai multă considerație și nu ne va fi dat să mai vedem, ca la

reforma precedentă, că la alcătuirea de legi atât de importante se ascultă numai opiniunea băncilor din București.

Odată cu abandonarea reformei fiscale din anul trecut, guvernul actual a restituit, cu excepțiunea a două cedule, *vechile legi de impozite*, în vigoare în trecut în singuraticile provincii. Astfel băncile noastre urmează să solvească în anul acesta impozitele după vechile legi regionale, deci în proporții neasemănat mai mari ca băncile din Oltenia, Muntenia, Moldova și Dobrogea. Aceasta însemnează continuarea unei mari nedreptăți, care ni se face de patruzeci de zile, o nedreptate pe care am mai dovedit-o și de alte dăți și pe care nu vom întârzia să o aduce din nou la cunoștința publică, cerând repararea ei.

Ca un moment, ce merită să fi scos la iveală în legătură cu mișcările economice din aceste părți ale României întregite, este și *chestiunea bursei de efecte și mărfuri din Cluj*. Acțiunea pentru înființarea acestei necesare instituțiuni s'a început prin „Solidaritatea”, care la adresa ei din 16 Decembrie 1921 către Ministerul Industriei și Comerțului a fost însărcinată de către Consiliul de Miniștri al guvernului Averescu cu organizarea bursei. Se poate atribui căderii acestui guvern, urmat de guvernul interimar al răp. Take Ionescu, dar poate mai mult birocratismului dela Ministerul Industriei și Comerțului, că soluția dată de Consiliul de Miniștri a fost intervertită apoi prin o cerere a Directorului General al Comerțului către „Solidaritatea” (No 62948 din 13 Decembrie 1921), ca să se subordoneze ordinului dat de acest Director General către dl Inspector Comercial din Cluj sub No. 62947 din 13 Decembrie și după care ordin, d. inspector primește delegația de a redacta regulamentul, pe baza căruia „să funcționeze acea bursă”. Așadar în locul soluției date de Consiliul de Miniștri, ca asociațiunea institutelor financiare românești „Solidaritatea” să fondeze și să organizeze bursa de efecte și mărfuri din Cluj, dl Director General dă ordin și delegația dlui inspector regional să redacteze regulamentul bursei și roagă „Solidaritatea” să se subordoneze imediat ordinului dlui inspector. Rămâne să facem din nou intervențiile noastre la Guvernul țării pentru rezolvarea acestei chestiuni vitale pentru economia națională, care nu se poate confunda cu o subcancelarie a Inspectorului regional la ordinul dlui Director General din Ministerul Industriei și Comerțului, deoarece bursa de efecte și mărfuri are, după părerea noastră altă chemare.

Vom acorda toată solitudinea noastră acestei chestiuni și, dacă vom găsi înțelegere și bunăvoință la Guvernul țării, sperăm să putem ajunge cât mai curând la un bun sfârșit.

Un alt moment din frământările vieții economice dela noi, merită să producă însă o perturbațiune în

desfășurarea ei, îl constituie ordonanța actualului guvern relativ la *restrângerea libertății de a înființa și de a desvolta întreprinderi, ca societăți comerciale* în teritoriile noi ale țării. Prin dispozițiunile acestor ordonanțe nu se mai pot înființa societăți, fie ele financiare, industriale, comerciale sau de altă natură, și nici nu se mai admite urcarea capitalurilor la cele existente, decât numai cu învoierea prealabilă a Ministrului de Finanțe, resp. a Ministerului de Industrie și Comerț. În comisiunea chemată a opinia cererile, nu s'a găsit de cuviință a se numi nici măcar un singur reprezentant din teritoriile, pe cari le privește din chestiune, o persoană în măsură de a cunoaște împrejurările și relațiile dela noi și de a da o părere competentă în singuraticile cazuri, ce se ivesc. Credem, că dl Dr. G. N., trăit în Budapesta și mai cu seamă la vânătoare prin diferite regiuni ale Europei și Africei, cunoscut publicului nostru din o conferință nereușită dela „Asociațiunea” noastră din Sibiu, nu este o persoană, care să poată aprecia chestiunile financiare, economice, comerciale, industriale din părțile noastre, Regimul „*de nobis sine nobis*” este un regim lipsit de orice îndreptățire juridică și economică și neputându-se admite, ca în una și aceeași țară să se facă două regimuri diferite pentru întreprinderile financiare, industriale și comerciale, Consiliul de Administrațiune al însoțirii Dvoastă a decis să facă o remonstrație la Guvernul țării, propunându-i soluțiuni potrivite atât cu interesele noastre speciale, cât și cu interesele generale ale Statului.

**

Dar, Onorată Adunare Generală, pe lângă chestiunile din cele precedente, ne vom ocupa în cursul anului curent și de altele, importante pentru noi în cel mai înalt grad. Astfel ne vom ocupa și vom cere celor în drept să ia o hotărâre definitivă în *chestiunea împrumuturilor de război austro-ungare*, o chestiune foarte ardentă în deosebi pentru instituțiuni, orfani, văduve, invalizi. Fără a perde din vedere interesele financiare ale Statului, credem, că vom fi în stare să propunem soluțiuni echitabile și acceptabile.

Ne vom ocupa mai departe de chestiunile financiare și economice, decurgând din executarea clauzelor tratatelor de pace, chestiuni, cari privesc *lichidarea intereselor private și publice financiare dintre foștii cetățeni austro-ungari deveniți cetățeni ai statelor succesoare*, cum sunt de ex. chestiunea datoriilor publice austro-ungare antebelice, regularea creanțelor și datoriilor, afacerile de asigurări, întreprinderi etc., deci tot chestiuni, cari ne ating foarte de aproape și cărora vom cere să li se deie o rezolvire corespunzătoare cu interesele noastre, spre a nu mai fi tratați, cum am fost la unificarea monedei, când, fără nici un motiv serios, numai din ușurătatea

și superficialitatea, cu care a fost desconsiderată chestiunea creanțelor în valută austro-ungară, am fost păgubiți în modul cel mai grav.

În fine ne vom ocupa în cursul anului curent și cu chestiunea băncii de emisiune, față de care socotim, că suntem dator să ne precizăm punctul nostru de vedere. Fără a contesta nimic din meritele, ce de sigur le va fi având pentru vechea Românie, Banca Națională a României, trebuie însă să spunem, că organizațiunea ei de astăzi nu este proprie a asigura și garanta în mod obiectiv necesitățile de credit ale organizațiilor economice din România întregită. Noile teritorii ale României de astăzi nu pot fi desconsiderate, nici prejudiciate în favorul vechilor cercuri de interese ale României vechi.

De sigur însă, Onorată adunare generală, că chestiunea cea mai de seamă, care ne preocupă este chestiunea *congresului economic*, pe care Consiliul de Administrațiune al însoțirii Dvstră a decis să-l pregătească pentru toamna anului curent. La acest congres, al cărui program îl vom publica în timpul cel mai scurt, voim să întrunim pe toți reprezentanții vieții financiare, industriale și comerciale spre a discuta și hotărî împreună asupra tuturor problemelor economice, care se agită și care ne privesc atât de mult. Prin congresul proiectat voim să arătăm importanța și valoarea economică a acestei părți de Țară și în consecință să cerem dela cei chemați sollicitudinea și tratamentul, pe care îl merită.

Pentru un astfel de program de acțiune, ca cel schițat mai sus, cadrele însoțirii noastre trebuiesc lărgite, ceea ce aduce cu sine *modificarea statutelor însoțirii*, modificare al cărei proiect Vi-l supunem deliberării Dvs. cu raport special. Acceptând modificarea statutelor, va trebui să decideți și asupra unui *proiect de budget*, în care am prevăzut, în marginile viitoarelor venituri ale însoțirii noastre, toate cheltuielile reclamate de noua lucrare a „Solidarității” noastre reorganizate.

În sfârșit, având în vedere modificarea statutelor și reorganizarea însoțirii noastre, Vă aducem la cunoștință, că membrii Consiliului de Administrație și ai Comitetului de Cenzorii au decis să-și pună mandatele lor la dispozițiunea adunării generale, spre a se putea face noi alegeri, în conformitate cu statutele modificate.

Cu acestea Vă rugăm să intrați în desbaterea obiectelor luate în ordinea de zi a adunării generale de astăzi și să dați Consiliului de Administrație și Comitetului de cenzori descărcarea cuvenită pentru gestiunea anului trecut.

Cluj, din ședința Consiliului de Administrațiune al „Solidarității”, ținută la 11 Iunie 1922.

Taxele de timbru și succesiune

Ministerul de finanțe a înaintat administrațiunilor financiare o lungă circulară în care revine asupra instrucțiunilor date în ziua de 3 Iulie 1922, cu cele de mai jos relative la aplicarea taxelor de timbru și înregistrare:

Amenzile industrișilor

Amenda de 100 — 5000 lei, prevăzută de art. 29, se aplică numai industrișilor și comercianților angroșiști, când se constată, că ei nu emit facturi pentru vânzările ce fac, precum și tuturor comercianților, când refuză să prezinte facturile ce au dela alți comercianți sau industriși — agenților fiscalului obligați a le verifica, dacă sunt sau nu timbrate.

Când însă se constată, că se emit facturi netimbrate sau insuficient timbrate, atunci se aplică taxele dela art. 29, al. I, iar amenzile dela art. 83 și 84.

Contractele de închiriere

Contractele de închiriere, de locațiune de serviciu, prin legea din 1920 art. 33 § 3 se taxează la totalul chiriei rezultat din adunarea chiriei pe toți anii prevăzuți în contract, iar nu la chiria pe un an, deși contractul este pe mai mulți ani, cum se face încă eroare de unii agenți fiscali, aplicând dispozițiunile legii vechi.

Amenda specială dela art. 84 se aplică comercianților strict numai pentru actele prevăzute la acest articol.

Sub contractarilor de furnituri, aprovizionări, transporturi, executări de lucrări, construcțiuni, reparațiuni, etc., prevăzute expres la articolul 42 să nu se confunde cu cazurile de drepturi încorporale dela art. 33 și 11.

Suprataxa de 4 la sută

Sunt supuse pe lângă taxe și la suprataxa de 4 la sută: renta statului, obligațiunile județene, comunale, obligațiunile comunelor, bonurile casei rurale, creanțele de giro conto, creanțele privilegiate, rezulând din actele de vânzare — dacă nu sunt asigurate printr'o inscripție ipotecară — dobânzile, orice numerar, fie depus sau nu la bănci, combiile etc.

Evaluarea imobilelor

Relativ la evaluarea imobilelor rămase în succesiune se va avea în vedere:

- a) Pentru terenurile arabile: rolul, prețurile regionale, învoelile agricole, contractele de arendare.
- b) Pentru păduri: prețurile de vânzare dela data decesului.
- c) Pentru păduri: prețurile de vânzare dela data decesului, ținându-se seamă de condițiunile, în care

se găsește pădurea ca etate, esență, dacă sunt aproape sau nu de căile de comunicație. Se va ține seamă și de evaluarea agenților silvici ai statului, pentru pădurile similare ale Statului.

Evaluarea solului se face separat de evaluarea materialului lemnos.

d) Pentru imobilele urbane: rolul și contractele de închiriere existente la data decesului. În lipsă de contractele, venitul se va stabili, după apreciere, ținând seamă de chiriiile imobilelor similare.

În cazul când imobilul are pe lângă curtea propriu zisă și teren liber, pe care s'ar putea construi alt imobil, atunci acest teren se va lua separat după prețurile cu cari se vând terenurile pe m. pătrat, pe cea strădă sau prin comparație cu alte strade din apropiere, ținând seama, de situația locului.

Sucesiunea celor morți în război

Sucesiunile celor chemați sub arme și decedați în favoarea descendenților în linie directă, ascendenților și soției, sunt scutite de orice taxe pentru fisc.

Art. 45 care corespunde art. 48 din legea din 1906, radical modificat, numai scutește de taxe succesoriale averea imobiliară rurală până la 5 hectare și pe cea mobilă mai mică de 2000 lei deferite descendenților în linie directă.

Modul de evaluare al averii imobiliare în materie de succesiune, diferă de cel din legile anterioare.

Averea imobiliară pe baza art. 61, lit. j) din legea din 1 Mai 1920 se evaluează după valoarea venală, pe care o are de dat decesului, și care în nici un caz, în lipsă de alte elemente de apreciere, nu poate fi inferioară cifrei rezultate din înmulțirea venitului brut din roluri cu 20 (nu net cum era art. 64 lit. f) din legea veche).

Declararea Succesiunilor

Moștenitorii, cari nu declară succesiunea în termen de 6 luni calculat dela deces, sunt supuși la o amendă egală cu valoarea taxelor, fără ca această amendă să fie mai mică de 25 lei, când taxele nu vor atinge această cifră.

1) Pentru succesiunile deschise sub imperiul legii din 1906.

Scutirea provăzută la art. 48 & 1 trebuie înțeleasă astfel:

În averea imobiliară rurală până la cinci hectare, deferită descendenților în linie directă, se socotește nu numai pământurile de cultură, dar și locul de casă din vatra satului și deci se scutește la taxe și cădirile țăranilor situate pe el, destinate gospodăriei rurale. Nu se scutește de taxă, când clădirea nu servește de locuință, adică când servește de speculă sau e dată cu chirie.

Actele dotale

În taxarea actelor dotale, rămase într'o succesiune, trebuie să se distingă următoarele două cazuri:

1) Când moare înzestratorul. — În acest caz sunt supuse la taxe, conform art. 47, 46, 49 și 48 din legea timbrului din 1900 și 1906, numai înzestrările și donațiunile cu titlul de dotă, în linie descendentă, constituite dela data de 1 Martie 1900.

Orice înzestrări și donațiuni cu titlul de dotă în linie descendentă, constituite înainte de 1 Martie 1900 sunt scutite de taxe.

2) Când moare înzestrata. — În acest caz sunt supuse la taxe succesoriale toate averile dotale indiferent de data constituirii lor.

Taxele ce urmează să se aplice acestor acte vor fi acele prevăzute în legea timbrului în vigoare la data decesului.

3) Pentru succesiunile deschise sub imperiul legii din 28 Iulie 1921, se va avea în vedere dispozițiile ordinului 32215 din Iulie 1922.

1) Prin legea din 28 Iulie 1921 s'a desființat suprataxa de 4 la sută. Ea se aplică numai la succesiunile deschise după 28 Iulie 1921, data promulgării acestei legi.

Dispariția unui agent oficial de bursă.

Bursa de efecte din București este agitată de câte-va zile de dispariția agentului de schimb G. Istrati.

Referitor la acest caz cetim în „Universul“ de azi următoarele:

S'a svonit, că agentul de schimb G. Istrati dispărut din Capitală, ar fi fost găsit la o moșie a unui cumnat al său, în jud. Constanța. Până acum, însă, poliția n'are confirmarea acestui fapt.

Comisarul prefecturii poliției Capitalei, s'a întors Marți din Constanța, unde credea că [va putea da de urma agentului Istrati.

Știrea că Istrati ar fi la Constanța a fost lansată de servitorul lui, care ar fi declarat că l'a condus Sâmbătă seara la gară și a plecat cu el la o moșie a unui cumnat al său.

Toate cercetările făcute de poliție în județul Constanța au fost infructuoase.

*

Impresia la bursă este că Istrati ar fi plecat, fără să lase urmă, nu determinat de o rea situație financiară cu neputință de lămurit și mai puțin încă de nelichidat, ci în urma unei dezorientări sufletești, complet deprimat de grave supărări familiare, care l'ar fi pus în imposibilitate să judece pentru moment

asupra efectelor dispariției sale. E de văzut, negreșit, în ce măsură faptele vor justifica această părere. El se bucura de reputația de om perfect cinstit puțin zdruncinat moralmente de necazuri în viața lui de familie, dar incapabil să-și încheie cariera, în chip nedemn.

*

Cazul Istrati a fost dat spre cercetare d-lui judecător de instrucție Strajan, care a și ordonat o expertiză a scriptelor, spre a putea avea elementele necesare pentru aprecierea situației financiare a agenturii dispărutului.

Ca expert a fost numit dl. dr. N. N. Stoika, agent oficial de schimb și efecte de pe lângă bursa din Capitală. D-sa își va depune raportul cel mult la sfârșitul acestei săptămâni.

*

Cifra de un milion jumătate, la cât a fost socotită, în primul moment, încurcătura financiară lăsată de Istrati, pare a fi exagerată, întrucât nu se cunosc încă rezervele pe care acesta le putea avea în vederea executării ordinelor de bursă primite: acoperiri, compensațiuni, etc.

Situația exactă va fi stabilită de expertiză.

Parchetul a ordonat sigilarea casei de fier cât și a biourilor agentului Istrati, precum și ridicarea scriptelor spre a fi verificate de expertul numit de parchet.

*

Membrii comitetului bursei, atâți câți se află în Capitală, deși nu puteau fi în majoritatea prevăzută de regulamentul bursei, s'au întrunit ieri d. a., au examinat cazul Istrati și au hotărât ca comitetul să sesizeze, la rândul-i, parchetul, comunicând și plângerile primite din partea mai multor foști clienți ai agentului de schimb dispărut.

CRONICA SĂPTĂMĂNEI

Casa de păstrare poștală din Ungaria va ținea o consfătuire la Budapesta pentru aranjarea de drept a pretenziunilor deponenților țărilor succesoare.

Iniințarea unei școli comerciale elementare serale și una superioară ocupă pe frunțașii din Tg.-Mureș. C.A. Rădulescu directorul Băncii Naționale din Tg.-Mureș a și alcătuit în memoriu pentru iniințarea școlilor sus amintite cerând autorizație dela minister.

Bursă forestieră se va iniința în Praga. Statutele sunt deja aprobate, deschiderea se va face în luna Septembrie.

Taxa de lux de 10% plătită din partea comercianților de ghețe după încălțămintele de lac se șterge.

Banca Victoria și Banca Aradană din Arad iniințază un consorțiu pentru aprovizionarea cu carne a orașului Arad. Consorțiu operează o scădere a prețului cărnii cu 70%.

Societatea farmaceutică Zea împreună cu Insoț. econ. a jud. Solnoc a organizat la Dej un curs foarte bine-succes și cercetat pentru a lăți între economi dragostea de plantație a plantelor medicinale. Cursul s'a terminat afară în liber unde li s'a a atât ascultătorilor toate soiurile de plante medicinale din comerț. S'au câștigat foarte mulți aderenți. Sperăm că aceasta mișcare se va estinde și asupra altor județe.

Avioane de transport în Anglia. Ministerul aerian al Angliei a dat aprobarea sa pentru iniințarea unui serviciu aerian care să lege insulele canalului și orașele de coastă franceze, cu Londra.

Acest serviciu este unic în felul său, prin faptul că pentru prima oară în istoria aviației, societățile de cale ferată vor participa la această întreprindere.

Primul scop al acestui serviciu este transportul accelerat al produselor din insulele canalului pe piețele Londrei. Ele vor fi aduse la Southampton pe cale aeriană și transportate mai departe la Londra pe cale ferată.

Aparatele aeriene întrebuițate în acest serviciu vor fi amenajate și pentru pasageri.

Mașinile de timpului hidroplanelor vor fi în uz, iar când stațiunea aeriană de pe Tamisa va fi iniințată, ele vor călători direct la Londra fără a se opri la Southampton.

Preschimbarea bancnotelor de Lei. Banca Națională a luat hotărârea de a preschimba toate bancnotele de 500, 100 și 20 lei aflate actualmente în circulație.

S'a acceptat pentru bancnotele de 20 și 100 lei modelele prezentate de Pictorul A. Verona.

Preschimbarea lor se va face treptat și va începe la 1 Septembrie.

Târgul de cereale

după buletinul oficial al Bursei Brăila.

Cereale vândute în Oborul Brăila la 10 - 15 Iulie

Grâu vândut piața Brăila Lei	—	per 100 kgr
Porumb	" " " 370—	" " "
Orz nou	" " " 390—	" " "
Ovăș	" " " 430—	" " "
Secară	" " " —	" " "
Meiu	" " " —	" " "
Fasole	" " " —	" " "

Bursa.

În general în săptămâna aceasta aproape toate valorile au înregistrat mici urcări și aceste urcări se datoresc faptului că cei mai mulți jucători serioși lipsesc din capitală și astfel cererea nu contrabalansează cu oferta.

Târgul devizelor foarte schimbăcios.

Târgul de efecte.

Cotări oficiale la Bursa din București și târgul liber.

Val. nom.	%	Divid.	Luna Iulie						
			11	13	14	—	17	18	19
Efecte:									
50%		—	81 —	81 ¹ / ₂	82 —	Bursa închisă	82 —	82 —	82 —
50%		—	81 —	81 —	82 —		82 —	82 —	81 ³ / ₄
50%		—	81 —	81 —	81 ³ / ₄		81 ³ / ₄	81 ³ / ₄	82 —
Bănci:									
500		320	11.500	11.500	11.500	Bursa închisă	11.500	11.500	11.500
500		100	990	970	970		960	960	960
500		50	960	970	960		980	950	950
500		16%	520	520	520		490	490	500
100		—	—	—	—		—	—	—
500		65	230	230	230		230	230	230
Intreprinderi:									
500		20%	2630	2620	2650	Bursa închisă	2700	2690	2700
500		—	1785	2000	2050		2250	—	2270
1000		—	1150	1150	1150		1150	1150	1150

Schimbul de Bani.

Paritatea în Lei înainte de război		Divid.	Luna Iulie						
			11	13	14	—	17	18	19
Cursul la București									
100	Franci francezi	L. 100	1412 —	1410	1413 —	Bursa închisă	1415 —	1410 —	1400 —
100	„ elvețieni	„ 100	—	—	—		—	—	—
100	Koroane cehoslovace	„ 105	423 —	400 —	370 —		389 —	390 —	390 —
100	„ ungare	„ 105	—	—	—		—	—	—
100	„ austriece	„ 105	0 75	—	0 65		—	—	—
100	Mărci	„ 125	37 —	39 —	—		40 —	39 —	39 —
1	Liră St.	„ 25	820 —	—	—		—	—	—
100	„ Ital.	„ 100	835 —	790 —	—		785 —	780 —	780 —
100	Dinari	„ 100	—	—	—		—	—	—
100	Drahme	„ 100	—	—	—		—	—	—
100	Leva	„ 100	110 —	102 —	103 —	102 —	103 —	108 —	
1	Dolar	„ 5	181 —	—	—	172 —	174 —	174 —	
Paris									
100	Lei	Fr. 100	—	7 —	7 —	Bursa închisă	7 —	7 10	
1	Dolar	„ 5	—	—	13 15		13 11	11 93	
1	Liră St.	„ 25	—	53 95	54 —		53 83	53 12	
100	Liră Ital.	„ 100	—	—	56 20		55 40	54 80	
100	Mărci	„ 125	—	2 49	—		2 52	2 52	
100	Kor. cehoslov.	„ 105	—	28 32	—		27 50	26 50	
100	Kor. ung.	„ 105	—	—	—		—	—	
100	Kor. austr.	„ 105	—	—	—		0 04	0 03	
100	Fr. elv.	„ 100	—	232 05	233 25		232 25	229 —	